

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๑ ตุลาคม ถึง ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๘

1. พืชตระกูลแตง (เช่น แตงกวา แตงร้าน แตงโม แตงไทย เมล่อน แคนตาลูป ชูเกี๊ยะ พักทอง พักเขี้ยว พักแม้ว มะระจีน และบวบ)

ทุกระยะการเจริญเติบโต

โรคน้ำค้ำ (เชื้อรา *Pseudoperonospora cubensis*)

มักพบอาการของโรคบนใบที่อยู่บริเวณด้านล่างของต้นก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังใบที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรกบนใบปรากฏแผลน้ำ แผลจะขยายตามกรอบของเส้นใบย่อย ทำให้เห็นเป็นรูปเหลี่ยมเล็ก ๆ ต่อมาแผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ในตอนเช้าที่สภาพอากาศมีความชื้นสูงจะพบเส้นใยของเชื้อรา ลักษณะเป็นขุยสีขาวถึงเทาที่แผลบริเวณด้านใต้ใบ แผลจะขยายติดต่อกันเป็นแผลขนาดใหญ่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือเทาดำ หากอาการรุนแรงจะทำให้ใบเหลืองและแห้งตายทั้งต้น พืชที่เป็นโรคจะติดผลน้อย ผลมีขนาดเล็ก คุณภาพของผลจะลดลง หากเป็นโรคในระยะมีผลอ่อน จะทำให้ผลลีบเล็ก และบิดเบี้ยว

การป้องกัน

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดีและปราศจากโรค
 2. ก่อนปลูกควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น อุณหภูมิประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 20 - 30 นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสารเมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม
 3. ไม่ปลูกระยะชิดกันเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง
 4. หมั่นกำจัดวัชพืช เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศในแปลงได้ดี
 5. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + เมทาแลกซิล-เอ็ม 64% + 4% WG อัตรา 50 - 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซมอกซานิล + แมนโคเซบ 8% + 64% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ + วา ลิฟีนาลา 60% + 6% WG อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งต้นบนใบและใต้ใบ ทุก 5 - 7 วัน
 6. แปลงที่เป็นโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำในตอนเย็น
 7. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกพืชตระกูลแตงซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน
2. มะละกอ

ทุกระยะ การเจริญเติบโต

• โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา *Pythium aphanidermatum*, *Phytophthora palmivora*)

อาการระยะต้นกล้า ส่วนของลำต้นบริเวณผิวดินมีลักษณะฉ่ำน้ำ ใบเหี่ยว ถ้าอาการรุนแรงบริเวณโคนต้นจะหักพับและตายในที่สุด

อาการระยะต้นโต เริ่มแรกมะละกอแสดงอาการใบล่างเหลือง ก้านใบลู่ลงและหลุดร่วงได้ง่าย ใบที่อยู่ส่วนบนของต้นมีสีเขียวอ่อนมีขนาดเล็กลง เมื่ออาการรุนแรงใบจะสลด เหี่ยว และหลุดร่วงเหลือแต่ใบยอด บางครั้งบริเวณโคนต้น พบแผลเน่าฉ่ำ

น้ำมีของเหลวสีน้ำตาลเยิ้มออกมา ต้นจะหักล้มพับได้ง่าย และตายในที่สุด เมื่อขุดดูพบรากแขนงเป็นสีน้ำตาลหลุดขาดได้ง่าย และรากแก้วเน่าเปื่อย

การป้องกัน

1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ไม่มีน้ำขัง
2. ใช้ต้นกล้าจากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาดของโรคนี้ และไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ
3. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบมะละกอเริ่มแสดงอาการของโรค รดดินบริเวณโคนต้นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล + แมนโคเซบ 4% + 64% WP อัตรา 30-40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
4. หากพบต้นที่เป็นโรครุนแรง ควรขุดต้นที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยปูนขาว หรือรดดินด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ตามข้อ 3 ในหลุมที่ขุดและบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันการระบาดของโรค
5. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นหมุนเวียน

๓. มะพร้าว

มะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิต และ มะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว

• หนอนหัวด้ามะพร้าว

ระยะหนอนเท่านั้นเข้าทำลายใบมะพร้าว โดยแทะกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบจากนั้นจะถักใยนำมูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้น นำมาสร้างเป็นอุโมงค์คลุมลำตัวยาวตามทางใบบริเวณใต้ทางใบ ตัวหนอนอาศัยอยู่ภายในอุโมงค์ที่สร้างขึ้นและแทะกินผิวใบ โดยทั่วไปหนอนหัวด้ามะพร้าวชอบทำลายใบแก่ หากการทำลายรุนแรงจะพบว่า หนอนหัวด้ามะพร้าวทำลายก้านทางใบ จั่น และผลมะพร้าว ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวด้ามะพร้าวลงทำลายทางใบหลาย ๆ ทาง พบว่าหนอนหัวด้ามะพร้าวจะถักใยดึงใบมะพร้าวมาเรียงติดกันเป็นแพ เมื่อตัวหนอนโตเต็มที่แล้วจะถักใยหุ้มลำตัวอีกครั้ง และเข้าดักแด้อยู่ภายในอุโมงค์ ดักแด้มีสีน้ำตาลเข้ม ดักแด้เพศผู้จะมีขนาดเล็กกว่าดักแด้เพศเมียเล็กน้อย ผีเสื้อหนอนหัวด้ามะพร้าวที่ผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่บนเส้นใยที่สร้างเป็นอุโมงค์ หรือซากใบที่ถูกหนอนหัวด้ามะพร้าวลงทำลายแล้ว ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม 1 - 2 วัน ก่อนจะย้ายไปกัดกินใบมะพร้าว จึงมักพบหนอนหัวด้ามะพร้าวหลายขนาดกัดกินอยู่ในใบมะพร้าวใบเดียวกัน หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้

การป้องกัน

กรณีที่พบการระบาดของปานกลางและระบาดน้อยของหนอนหัวด้ามะพร้าวในพื้นที่ ให้ปฏิบัติตาม

ขั้นตอนดังนี้

๑. ทำการเขตกรรม โดยการตัดทางใบส่วนที่ถูกหนอนหัวด้ามะพร้าวทำลาย ลงมาย่อยสลาย ฝังกลบ หรือจมน้ำทันที เพื่อกำจัดหนอนหัวด้ามะพร้าว ลดจำนวนประชากรของหนอนหัวด้ามะพร้าวได้ง่ายและเร็ว
๒. ใช้แบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเจนซิส *Bacillus thuringiensis* อัตรา ๘๐ - ๑๐๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทางใบ ๕ ลิตรต่อต้น ทุก ๆ ๗ วัน ติดต่อกัน ๓ ครั้ง

๓. ปลอ่ยแต่นเบียนโกนีโอซิส *Goniozus nephantidis* ในช่วงเย็นพลบค่ำ อัตรา ๒๐๐ ตัวต่อไร่ ทุก ๗ วัน ติดต่อกัน ๔ ครั้ง หรือปลอ่ยแต่นเบียนบราไคมีเรีย *Brachymeria nephantidis* (แต่นเบียนดักด้หนอนหัวด้ามะพร้าว) ในช่วงเย็นพลบค่ำ อัตรา ๑๒๐ ตัวต่อไร่ ทุก ๗ วัน ติดต่อกัน ๔ ครั้ง

กรณีพบการระบาดรุนแรง ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรอย่างเคร่งครัดตั้งแต่สูงน้อยกว่า ๔ เมตร

๑. การพ่นสารทางใบใช้สารฟลูเบนไดอะไมด์ ๒๐% WG อัตรา ๕ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ สปีโนแซด ๑๒% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (พืชมุ่งต่อฝัก) หรือ ลูเฟนบูรอน ๕% EC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร (พืชมุ่งต่อกิ่ง) พ่น ๑ - ๒ ครั้ง ให้ทั่วทรงพุ่ม จะมีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดได้ประมาณ ๒ สัปดาห์ กรณีที่มีการปลอ่ยแต่นเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ ๒ สัปดาห์ ค่อยทำการปลอ่ยแต่นเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนอนหัวด้ามะพร้าวสามารถใช้วิธีการนี้ได้

๒. การฉีดสารเคมีเข้าลำต้น โดยเลือกใช้สารเคมี ๒ ชนิด ได้แก่ต้นมะพร้าวความสูง ๔ - ๑๒ เมตร

ใช้สาร อีมาเมกติน เบนโซเอต ๑.๙๒% EC อัตรา ๕ มิลลิลิตรต่อต้น หรือ อะบาเมกติน ๑.๘% EC อัตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อต้นต้นมะพร้าวที่สูงเกิน ๑๒ เมตร

ใช้สาร อีมาเมกติน เบนโซเอต ๑.๙๒% EC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อต้น หรือ อะบาเมกติน ๑.๘% EC อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อต้น ฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าว โดยใช้ดอกสว่าน ๓ - ๔ หุน เจาะรูให้เอียงทำมุม ๔๕ องศา จำนวน ๑ - ๒ รู ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ ๐.๕ - ๑ เมตร หลังใส่สารใช้ดินน้ำมันอุดให้ได้ขนาดประมาณ ๑ ลูกบาศก์ นิ้ว อุดตรงรูทันที เพื่อป้องกันแรงดันที่จะทำให้สารไหลย้อนออกมามีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนหัวด้ามะพร้าว ได้นาน ๙๐ วันไม่แนะนำในมะพร้าวความสูงน้อยกว่า ๔ เมตร

๔. ทุเรียน

เตรียมต้น (การเจริญทางใบ)

- โรคใบติด หรือใบไหม้ (เชื้อรา *Rhizoctonia solani*)

มักพบอาการของโรคที่ใบอ่อนก่อน โดยอาการเริ่มแรกพบแผลคล้ายถูกน้ำร้อนลวกบนใบ ต่อมาแผลขยายตัวและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ขนาดและรูปร่างไม่แน่นอน จากนั้นลุกลามไปยังใบปกติข้างเคียง ถ้ามีความชื้นสูงเชื้อราสาเหตุโรคจะสร้างเส้นใยมีลักษณะคล้ายใยแมงมุมยึดใบให้ติดกัน ใบที่เป็นโรคจะไหม้แห้ง และหลุดร่วงไปสัมผัสกับใบที่อยู่ด้านล่าง โรคจะลุกลามทำให้ใบไหม้เห็นเป็นหย่อม ๆ ใบแห้งติดกันเป็นกระจุกแขวนค้างตามกิ่ง ต่อมาใบจะร่วงจนเหลือแต่กิ่ง และกิ่งแห้งในที่สุด ทำให้ต้นเสียรูปทรง

การป้องกัน

๑. ช่วงการตัดแต่งกิ่ง ตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสมและมีทรงพุ่มโปร่ง เพื่อให้ทุเรียนได้รับแสงแดดและอากาศถ่ายเทได้ดี เป็นการลดความชื้น ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค

๒. ในแปลงปลูกที่มีความชื้นสูงและมีการระบาดของโรคเป็นประจำ ไม่ควรใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง เพื่อลดการแตกใบ

๓. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบโรค ตัดส่วนที่เป็นโรคและเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่นนำไปทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ ๗๗% WP อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ ๘๕% WP อัตรา ๓๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ ๖๕.๒% WG อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คิวปริสออกไซด์ ๘๖.๒% WG อัตรา ๑๐ - ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ + คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ ๒๔.๖% (๑๔% copper metal) + ๒๒.๙% (๑๔% copper metal) WG อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล ๕% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อ

น้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เพนทีโอไฟแรด ๒๐% SC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟลูไตรอะพอล ๑๒.๕% SC อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ทีบูโคนาโซล + ไตรฟลอกซีสโตรบิน ๕๐% + ๒๕% WG อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โทลโคลฟอส-เมทิล ๕๐% WP อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗ วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น